

## OPONENTSKÝ POSUDOK HABILITAČNEJ PRÁCE

**Názov práce:** *Virgo, uxor, vidua. Panenstvo, manželstvo a vdovstvo v učení Aurélie Augustína*

**Autor práce:** Mgr. et Mgr. Anabela Katreničová, Ph.D.

**Odbor HIK:** cudzie jazyky a kultúry

**Oponent:** prof. Róbert Lapko, Th.D., PhD.

**Pracovisko opONENTA:** Katolícka univerzita v Ružomberku, Teologická fakulta, Hlavná 89, 041 21 Košice; Slavistický ústav Jána Stanislava SAV, v.v.i., Dúbravská cesta 9, Bratislava 841 04

Vo svojom posudku sa chcem vyjadriť k týmto hlavným aspektom habilitačnej práce:

1. Aktuálnosť zvolenej témy
2. Naplnenie stanoveného cieľa práce
3. Metóda spracovania
4. Výsledky habilitačnej práce

### 1. Aktuálnosť zvolenej témy:

Habilitačná práca Anabely Katreničovej s zameraním na predstavenie manželstva, panenstva a vdovstva v súvislosti s tromi dielami Aurélie Augustína *O dobre manželstva*, *O zasvätenom panenstve* a *O dobre vdovstva* je prispôbeným vydaním, pre habilitačné účely, publikovanej identickej autorkinej monografie (2021). Autorka v nej ponúka svoj slovenský preklad spomenutých Augustínových diel, ktorý pripravila na základe latinského textu, kritickej edície CSEL 41 (1886). Preklad predchádza originálny pomerne komplexný (v 9. kapitolách) exkurz k učeniu Augustína k danej problematike. Práca je aktuálna nielen v súčasnom teologickom diskurze, ale aj v spoločenskom, vzhľadom na diskusiu okolo pojmu manželstva.

### 2. Naplnenie stanoveného cieľa práce:

Slovenský preklad troch Augustínových základných diel o manželstve, panenstve a vdovstve je vhodne doplnený o predstavenie Augustínovej náuky o týchto troch stavoch (kap. 7 – 9) a dôvodov pre ktoré sa ich rozhodol napísať (kap. 6). Autorkino zacielenie na štúdium konceptu ženy (matky, panny, vdovy) v jeho celistvosti je primerane doplnené predstavením autorov, diel súvisiacich s priamym, či nepriamym vplyvom na Augustína. Biblický pohľad (v 3 – 4 kap.) na ženu s poukazom na hodnotu a dôležitosť manželstva je popretkávaný viacerými konkrétnymi ukázkami z Svätého písma. Vhodným by bolo aj ponúknutie aspoň niekoľkých konkrétnych ukážok aj v predchádzajúcich časti práce, predovšetkým v kap. 2, v ktorej autorka opisuje hlavné učenie filozofických smerov vo vzťahu k žene a určeniu jej miesta v spoločnosti. Hodnotným je autorkino predstavenie kontextu myšlienkového posunu vzhľadom na problematiku v 4. a 5. storočí, na príklade Ambróza, predovšetkým vzhľadom na panenstvo reprezentujúce presadenie ženskej suverenity. Správne zvolená analýza diel Augustína prispieva nielen k hlbšiemu pochopeniu kultúrneho vývoja v spoločnosti, ale aj vyzdvihnutiu náuky Augustína, ktorého pohľad na ženu a jej spoločenskú úlohu je jedinečný. Ide o nový

a inovatívny prístup k trom Augustínovým dielam, ktorými Dr. Katreničová naplnila plánované zadanie habilitačnej práce.

### 3. Metóda spracovania:

Práca má vedecký štýl, v závere niektorých kapitol by čitateľ ocenil zhrnutia s predstavením výsledkov analýz a ďalšieho možného výskumu. Zvolená transkripcia latinských a gréckych mien, geografických názvov je jednotná. Metóda uvádzania poznámok, bibliografické zápisy, odkazy na pramenné texty, edície diel antických autorov sú rovnako jednotné a presné podľa zvoleného spôsobu citovania. Významným pre čitateľa je spracovaný zoznam biblických skratiek, prehľad citovaných biblických miest a menný a vecný register s odkazmi na konkrétne miesta v habilitačnej práci.

### 4. Výsledky habilitačnej práce:

Medzi zásadné výsledky autorky práce patrí konštatovanie, že „Augustín vo svojich troch dielach neodsudzuje ženy ... naopak, povyšuje ženy za spoločníčky a priateľky mužov a ich sexualitu, ktorá sa u iných autorov vníma ako pôvod každého zla ... ženám priznáva právo slobodného rozhodnutia naložiť so svojim životom podľa vlastných predstáv“.

Jej znalosť latinského textu diel Augustína i vlastné bádanie originálne vyzdvihuje aspekty, na ktoré doteraz odborníci na Augustína dostatočne nereagovali. Príhodnými by mohli byť aj interpretačné návrhy niektorých špecifických miest v študovaných dielach Augustína. Upriamenie pozornosti na Augustínov pohľad na ženu a jej spoločenskú úlohu umožňuje rozšírenie nielen literárnych a teologických horizontov pri štúdiu týchto jeho diel, ale uznanie možno nájsť aj v bohatšej antropologickej a spirituálnej rovine.

#### Otázky do diskusie:

Ako autorka prekladala biblické citáty, parafrázy na ktoré odkazuje v poznámkovom aparáte? Konfrontovala ich s slovenskými prekladmi SP, ak, s ktorými?

Z historického exkurzu, východísk Augustína, teda prvej časti práce bolo potrebné niečo prehodnotiť, resp. zohľadniť pri preklade?

#### Záverečné hodnotenie

Habilitačnú prácu *Virgo, uxor, vidua. Panenstvo, manželstvo a vdovstvo v učení Aurélia Augustína*. autorky Mgr. et Mgr. Anabely Katreničovej, Ph.D. **odporúčam** prijať na obhajobu a po úspešnej obhajobe a habilitačnej prednáške **odporúčam** udeliť vedecko-pedagogický titul **docent** v odbore habilitačného konania a inauguračného konania cudzie jazyky a kultúry.

V Košiciach, dňa 24.7.2024

prof. Róbert Lapko, Th.D., Ph.D.

